

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 ffrtal fizetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
ezimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Havi emlékeztető: **September**. — A repce, mint zöld trágya. **Réti János**. — Méhészeti levelek. **Porzolt Ádám**. — Különfélék a kolozsvári III-ik tenyész-állatkiallítás köréből. — Az erdélyi gazdasági egyesület állatkiallításának 1883. évi zárszámadása. — Egyesületi mozgalmak: Vál. ülés 1884. augusztus hó 2-án. — Egyveleg: Városi földészeink és gazdaszszonyaink oktatás ügye. Értesítés. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árák. — Hirdetések.

Havi emlékeztető. September.

Ház és udvar. Cséplés folytatva bevégezendő. Gabonarostálás megkezdetik; vetőmag, eladásra és házi fogyasztásra szükséges gabonamennyiséget külön-külön kell elhelyezni.

Jászlak rendbe hozatnak. Minden építés és épületjavítás megszűnik.

Törökbuzaakasok (górék) kijavítandók.

Szántóföld. Az őszi vetés megkezdetik. Példabeszéd, hogy kinek lasszonynapra nincs zöld vetése, az nem jó gazda.

Kölés, muhartakarmány és törökbuza-tarlók feltüretnek. Burgonyát kiszedjük. Törökbuza-töréshez, beszállításhoz egész erővel fogunk.

Törökbuzaszár levágandó. Az éretlen törökbuzacsovek az érettektől elkülönítendők.

A termettök fagymentes helyre hozandó.

Zöld trágyának vetett növények, lehengerezés után, alászántatnak.

Rét és kaszáló. A sarjut lekaszáltatjuk és gondosan megszáritva, felgyűjtjük. Ha a nagy harmat teljes megszáradását akadályozná, árpaszalmával felrázva, kazalba vagy boglyába rakható.

Luczernát, baltaczimet, angol perjét mesterséges kaszálóknak e hó elejével tisztán, minden védnövény nélkül elvetelhetjük; száraz fekvésű talajon az őszi vetés sokkal előnyösebb a tavaszinál.

A luczerna 3—4-ik kaszálásának ideje bekövetkezik, mielőtt a dér lefagyasztaná.

Fűz, nyár, kőris, éger, szilva leveles galyai télitakarmányozásra most botoltatnak le.

Évelő réteken mindentéle giz-gaz bojtortján, lapu, gilicetövis irtása megkezdhető.

Állattenyésztés. Jármas ökrök már istállóra szorulnak.

Száraz időben gulya, ménes a réteken, kaszálókon és a törökbuzaatarlókon jól érzi magát.

E hónap végén a bikák a tehéngulyától elkülönítetnek; ugyanezen időben bekövetkezik a csikóválasztás. Választáskor a csikók elegendő zabbal, zabos bükkönnyel vagy luczernával élelmeztetnek. Tiszta fekhely és vakarás el ne maradjon. Tavaszkor fedezett kanczák egyenként próbám alá bocsátandók hogy vemhességük megállapíthatassék.

Minden fogatlan vagy hibás juh kiveretik és oladásra kerül. Kíméletes mustrálás a tenyésztőnek érzékeny kárt okozhat.

A jubok tejelese megszűnik. A kosok némi abrakban részesülnek, hogy üzetés idején jó erőben legyenek, hasonlóan a kanok, mielőtt a koczák közé bocsátatnának, naponta kétszer törökbuza-adagban részesülnek, mely élelmezés az egész működési időre kiterjed.

A kanoknak agyaruk kitördeltetik, mielőtt a koczák közé bocsátatnának, nehogy egymással tusakodva, veszélyes sérüléseket okozzanak.

Szőlő. A harmadik, esetleg negyedik vagyis lágyszemre kapálást végrehajljuk. A madarokat csörgetéssel és lövéssel ijesztgetjük, kivált a kora reggeli és estéli órákban, mert ilyenkor leginkább keresik a szőlőket. Ha a gerezdek rothadni kezdenek, a hibásak lehetőségig eltávolítandók.

Pince. A szüretelő edények u. m. kádak, puttonok, hordók, sajtó stb. pontosan megvizsgálandók és előkészítendők; dohos és penészes hordónak legbiztosabb gyógyszere a fejsze és tűz; az új hordókat előbb kiforrázzuk, azután tiszta vízzel minden 3—4 napban megtöltve, addig áztatjuk, míg a víz teljesen szintelen marad bennök, 14 napi áztatás többnyire elegendő; új hordóba csak is mustot teszünk, ó-bornak mindig már használt hordót adjunk, különben szint vált és fanyar ízt kap.

Gyümölcsös. Az őszi gyümölcs legnagyobb része most érik, mit úgy tudunk meg biztosan, ha a gyümölcsöt a fán száránál fogva megcsavarva, a fától könnyen elválik, akkor biztosan lebetünk arról, hogy a gyümölcs meg van érve. Ekkor a gyümölcsöt egyenként gondosan le kell szedetni és száraz, szellős helyre elrakni. Elhelyezés előtt szükséges a gyümölcsöt rakásba rakni és úgy hagyni, míg egészen ki nem izzadt; ha ez megtörtént, a gyümölcsöt egyenként jól megtörölgetjük és úgy rakjuk el; így kezelve tovább eláll, romlás nélkül.

Az elpusztult gyümölcsfák gondosan eltávolítandók. Az őszi gyümölcsfaültetéshez a gödrök kiásandók és ha a föld rosz minőségű volna, javítani kell jó föld hozzá keverésével.

Faiskola. Cseresznye, szilva, dió magvetésre a vetőiskolát felásatjuk és ágyásokra osztjuk. Ha a vető iskola talajában vagy közelségében nagyon sok egér lenne, szükséges a vetendő magvakat hamuval keverni vagy mézsvizbe áztatni és csak azután elvetni, mivel így az egerek nem szívesen nyulnak hozzá. Faiskolai fontos teendő e hónapban a leltározás; különös gondot kell fordítani az eladandó fák mennyiségének pontos megállítására.

Konyhakert. Legfőbb teendőink e hónapban a veteményeknek szedése, tisztogatása és osztályozása, ha mindez megtörtént, a mag száraz és szellős helyre elteendő. Különös gondot kell a gyomirtásra is fordítani és nem szabad engedni, hogy magozzék, hanem ezelőtt ki kell gyomláltatni vagy kapáltatni.

A spárgaágak kapálására és tisztántartására kiváló gondot kell fordítani. Ha a spárga bogycái egészen pirosak, azok magvait, azonnal el lehet vetni vagy pedig ki kell mosatni, szárasztani és így még ősszel vagy tavasszal elvetni.

A borsó és paszulytól felszabadult ágyások trágyázását és felásását végeztessük el és azokba spenót, murok, petrezselyem, tarlórépa vehető vagy pedig téli salátát ültethetünk. Az eperültetés és ujtásnak most van az ideje. Az ágyások körülszegélyezését szamóca, bécsi csombord, izsóp, párhagyma és zsályával most kell megtenni. A czelel utolsó kapálása, levelezése és a felső gyökereitől való tisztításának most az ideje. A keverék trágyadombok megforgatását és ha száraz, megöntözését nem kell elmulasztani. A telelő kamrák és pinczékbe homokot kell hordani a vetemény elrakásához. Száraz mohát és faleveleket kell gyűjteni a növények elrakása és csomagolásához, hogy annak idején készletben legyen.

Diszkert. A virágmagvak gyűjtése folytatatik. Azon nyári virágágyások, a melyben a virágok elfonnyadtak, felásandók és a virághagymák elültetésére előkészítendőek. Vethető még ezen virághagymákba Delphinium, vagy ültethető Viola tricolor, Silene stb. Korai hagymás növények u. m. Jácint, Tacett, Narciss, Tulipán stb. hagymái beszerzendők és korai tenyésztés végett cserepekbe ültetve, a földbe el kell azokat 1—2 láb mélyre ásni. A magról nevelt évelő növények kiültetése és a virágtövek szétosztása folytatatik. A hónapos és a legtöbb nemes rózsafajt dugványozás vagy homlítás által szaporíthatjuk. Az alvó rügyre szemzett és kihajtott rozsák visszacsipetnek, hogy az alvó rügyek megerősödjenek.

Méhészet. Ha a nyár folytán jól megfigyeltük, hogy mely méhkasaink voltak legelőnkebbek és megjegyeztük, hogy melyek birnak friss királynővel, most már könnyen megválaszthatjuk a megtartandókat, betelelendőket; hozzá járul ehhez, hogy a kiválasztottak kellő népesek legyenek és hogy legalább 9—12 kiló mézzel birjanak, a mellyel áttelelni képesek lesznek. Tulságosan kövér kasokat nem célszerű teleltetni; ilyeneknek mézét elárusítjuk, méhét pedig valamely életrevaló kevésbé népessel egyesítjük.

A 9—12 kilónál kevesebb táplálékkal bíró, különben elég népes családokat e hó első felében látjuk el kellő mennyiségű mézzel, még pedig lehető kevészer és ilyenkor nagyobb adagokat nyújtva, hogy a királyné fiasításra ne ingereltessek. A méz tisztaságára erősen ügyeljünk és a mennyire csak lehet, nyár elején gyűjtött ákác- vagy hársmezzel segítsük méheinket. Az etetést semmi esetre se halasszuk későbbre, mert ekkor gyakran nem képesek a méhek a sejteket befedelezni, az megsavanyodik és tavaszfelé hasmenést okoz; e miatt méheink aztán pusztulni szoktak.

Arra is ügyeljünk, hogy a hállálfeljeszender (Acheontia atropos) ne férközhessenek kaptárainkhoz, mert nagy méz-

tolvaj és pusztító, ez okból a röplük lehet ugyan 3—4 centimeter hosszú, de magasabb ne legyen, mint a hol egy méh akadály nélkül ki s be járhat.

Erdészet. Csekély kivétellel ugyanazon teendők fordulnak elő, mint augustus havában: a főhasználat szünetel, a mellékhasználat a szárazfák kijelelésére szorítkozik. Csupán az erdővédelemnél fordul elő nagyobb teendő, hol a múlt haviakon kívül, a fatolvajlásokra is nagyobb gond lesz fordítandó. A vadászat e hónapban a szarvas-, döm- és őztehén, fajdkakas és fajdjércze kivételével, minden másnemű vadra kiterjeszhető.

A repeze, mint zöldtrágya.

Nálunk a zöldtrágyázás még kevésbé ismeretes, pedig a gazda sokszor jó hasznát venné a trágyázás e módjának, kivált midőn trágyaszükségben van.

Nálunk trágyakép csak az istálló-trágya — az állati trágya — van közönségesen használatban s ilyenek elismerve, pedig ezenkívül még sok más trágyaanyagot ismerünk, habár nem is gyűlik az össze oly tömegben, mint a szalmás trágya. Ilyen pl. az árnyékszéki trágya, a baromfi trágya, melyért néhol évente több ezer forintot fizetnek, az iszap, a hamu, a gyári hulladék, stb.

Pusztán mezőgazdasággal foglalkozó országban, pl. nálunk — mert a mi yers terményeinket feldolgozó gyár van, az a termelés kiterjedtségéhez képest elenyészőleg csekély — nagyon fontos dolog a talajtermőerő fokozása, a folytonos termelés biztosítása céljából: — nagymennyiségű trágya előállítása, beszerzése, illetve készletben tartásáról gondoskodni!

Ez az első s a termésre leginkább kiható postulatum. — Erre ép oly szüksége van a folyton termelő gazdának, mint a minő szüksége van pl. szénre — a géppel dolgozó gyárosnak.

Ha az eladott terményeink hulladéka visszakerülne hozzánk takarmány vagy trágyakép — sokkal jobb helyzetben volnánk. Kevesebb istállótrágyával is beérhetnők. De így — értsük meg egymást — eladva legnagyobb tömegét s a legjobb részét termésünknek, más uton kell gondoskodnunk elegendő trágyáról.

Egy ilyen gyár nélküli gazdaságnak nagyon sok trágyára van szüksége!

És termelésünk legolcsóbb akkor lesz, ha sok trágyát használunk fel! Ezt hangsúlyozni kívánom.

Jó termés, gazdag aratás — sok trágyát kíván. Termelési költségünk pedig akkor redukálódik, ha termésünk bőven kielégítő volt.

A munka is elősegíti nagy részt a termés sikerét, de a munka nem oly olcsó tényező — a termelésnél — mint éppen a trágya, melyről ezuttal szólni kívánok.

Minden talajon, minden növény termelésénél meg van a végtelen sok aggodalmon kívül — a költség, munkában, vetőmagban, trágyában stb. — melyet előlegeznünk kell egy jó termés fejében, miért fukarkodunk tehát ép akkor a trágyában, midőn az viszonylag legkisebb tételt képvisel a termelési kiadások között (1 kat. holdra 200 metermázsa trágyát számít-

va, kerül átlag 5—6 frtba, ezt elosztva 4—6 év termései közt, egy évre alig jut (pusztán a trágya árát véve fel) 1 frt 25 — 1 frt 50 krnál több holdalként)? A mi ugyan nem sok!

Alig van szerencsésebb gazdaság, mint mely a trágyát vagy állati termékeinek jó értékesítése — vagy városhoz közel fekvése miatt — könnyen és olcsó árban szerezheti be.

Ilyen körülmények közt a jutalmazó termelésnek nem lehet elmaradnia.

Ez a legirigylendőbb helyzet.

De mit csináljon oly gazda, ki messze — falvaktól és városoktól körülveve rossz közlekedési eszközöktől — vagy felszorítva egy hegy oldalára, elszigetelve áll a nagyvilágban? — Vagy drágán kell termelnie a trágyát, vagy más úton gondoskodni trágya anyagokról.

Ilyenkor van helye a zöldtrágyázásnak. Ennek előnye az, hogy könnyű szerrel előállítható, bármely körülmények között, pl. ujonnan rendezendő, elhagyott gazdaságokban is, jó és olcsó — hamar televényenyé változó trágyát nyújt; hátránya, hogy hatása csak 1 évre terjed, mint a tapasztalatok mutatták.

Előbb felveszi a növény, de előbb is kihasználja, mint az istálló-trágyát. Zöld trágyának igen ajánlatos a zöld repceze. Jókor vethető, vetőmag kevés kell belőle, gazdag levélzetű s sok légköri tápot fogyaszt. Virágzás előtt lehengerezendő s alászántandó.

Szokták még a rozst is vetni (a rosta alját) e célra. Jó a harieska (pohánka) is, igen silány homok talajon külföldön vetik trágyának a csillagfürtöt (farkasbab), utánna rozst vetnek, ez adja a rozsnak a tápanyagot s ez biztosítja a rozstermést.

Ha tehát trágyánk elfogyott, vagy kevés van s pénzért beszerezni nincs módunkban: termeljünk magunk előbb trágyát s csak azután vessük abba a kulturnövényt. Mindig gondoskodjunk elegendő trágyáról. Bőven kell a növényi tápnak jelen lenni a talajban. Trágyának lenni kell — ha sikeres termelést akarunk elérni — ha mindjárt a földből vesszük is.

Réti János.

Méhészeti levelek.

I.

Itt vagyunk a méhészeti tanfolyamon 36-on. Erdélyből csak én vagyok. Bátorodom innen kezdve az „Erdélyi Gazdának” néhány méhészeti levéllel szolgálni.

Mig a cukrot nem gyártották, addig az édességet a méhektől nyerték. Rosz kezelés mellett ugyan a méz is megéled, megsavanyodik, de a növényekből sajtolás — csorgatás — csepegtetés által nyert édesség mindig elromlott vagy keserű ízű, émelygős lett. Ez volt tehát az egyedüli édessége az embernek, miután kitapogatta magát a barlangból, a sötét tudatlanságból; mindjárt felismerte a méhet, és nemcsak édesség gyűjtésre használta, hanem a rend és szorgalom mintájául állította fel magának. Egyesek és államok nagy jövedelmet vontak abból.

A méz jövedelem az államok kormányférfinak nagyon szemébe tünt, valószínűleg Mátyás király volt az első, ki az ausztriai méhkasokat megadóztatta, a ki ott még egy puttony trá-

gyára is adót vetett. Lejebb jöve a századokon, I-ső Rákóczy György erdélyi fejedelem a méz- és viaszkereskedést a kincstár számára monopolizálta. Látjuk ebből, hogy a monopolium fogalma nem új. S kétséskívül az ókorbeli keleti államok figyelmét sem kerülte ki a méhek megadóztatása. Adatok hiányában meg nem mondhatjuk, hogy vajjon a római civilizátorok figyelmét e jövedelmi ág kikerülte-e? Alig hihető. Ők a meghódított népeknek nem csak civilizátorai, de terhes adóval zsarnokai is voltak.

Még nálunk a 30-as években a méhek megadóztatása, bevallás útján, a jobbágy emberekre nézve, kasonként egy pár krajczárban meg volt. Ez a megadóztatás bármi csekély volt is, a cukor gyártásnak hova-tovább magosabb fokra emelkedése mellett, nagyon csökkentette a méhtenyésztést.

Hogy a méhészet azon vidékeken, hol bor nem terem s mikor még a veszedelmes pálinka ivás, gyártás nem volt annyira elterjedve, ivásra a kedves ízű méhser használtatott. És hogy ehhez sok méz kellett, a fogyasztás bizonyítja. Hát a mézes kalács, az édes eledelek fogyasztása, mit apáink nagyobb mértékben élveztek, mint mi, mennyi mézet kívánt, az kiszámíthatatlan.

Legnagyobb csökkentője lett a méhtenyésztésnek, finomult s úgy szólva hova-tovább kényelmeskedő korunkban a méhszurás, meg a cukorgyártás előhaladása. Mikor 200 évvel ezelőtt a cukrot latonként mérleg drágán és a gyógyszertárakban árulták: akkor bizony az édességért az ember csak a méh társadalomhoz folyamodott. S mennyi szorgalmas piciny állat életét ölték el halom számra, azt számokkal aligha kifejezni lehetne.

Mennyi keserű érzelmet kelthetett a méhész szívében, mikor kedves állatait halomra kellett folytatnia, hogy mézet kapjon tőlök?

Ma az emberiség a cultur államokban sokkal szelidebb, mint régen volt, melyből kifolyólag a méhek leölésének elkerülésén nagyon sokan gondolkodtak; míg végre Dzirzon Szilázia Carlsmarkti r. kat. lelkész megközelítette azon eszmét, hogy mozgó szerkezetű köpükben tenyésztve a méheket, nem vagyunk kénytelenek, kedves bogarainkat, az ő nagy szorgalmuk jutalmául, hogy mézüket elvehessük, megtojtani. Ezen alapon már a méhészet annyira fejlett, hogy a kis méhekkal, mint élő gépecskékké a magunk hasznára dolgoztathatunk.

A mai modern méhésznek sarkpontja az anya növelésén, műrajkszerűen és a mézeltetésen fordul meg. Az iparkodó tudomány még a régi kasokkal való műrajkszerűt is kitalálta. Tehát a szaporításra hatni képes és hogy mennyi családja legyen, mint eddig, az többé nem a méhek akarataól függ.

Ma tehát minden méhész arra törekszik, hogy méhességben a mozgó köpüket alkalmazza, mely szerint a munkás méhek leölését elkerüli. A munkás nyár alatt úgy is annyi méhecske vesz el, hogy a tavasszal kibocsátott méhekből 8 hét múlva már egy siucs. Nem volt-e s nem-e istentelenség öszönként millió számra ölni el, kedves szorgalmas bogaracsainkat?

A méhészeti tanfolyamoknak most tehát feladatuk az ilyen okszerűen eljárást megakadályozni. S ha minden mé-

hészat erre reá birhatunk, ha megtanítottuk a modern méhészetre, az állam által az ilyen tanfolyamokra fordított költséget bővön megszolgáltuk és magunkon is segítettünk. Hanem, ha beteljesednék az, hogy a méheseket külön adó alá vetik, akkor az ismét utját fogja állani a méhészet alig megindult áramlatának.

Jövő levelemben az anya növelésről szöölök, mint a méhek legelső feladatáról.

Buziás.

Porzsolt Ádám,
lukafalvi ref. tanító.

Különfélék a kolozsvári III-ik tenyész- állatkiállítás köréből.

Kedvező alkalom. Az állatkiállítás rendező bizottsága azon kedvezményt eszközölte ki a m. kir. államvasutak és a szamosvölgyi vasut t. igazgatóságától, hogy minden Kolozsvárra utazó egyén, ki a rendezőség által kiállított „Vasuti Igazolási jegy“-et felmutatja, ugy a II-ik, mint a III-ik kocsiosztályban egy harmadrész (33 $\frac{1}{2}$ %) díjelengedést élvez. Ezen igazolási jegyet az erdélyi gazdasági egyeslet titkári hivatala (Kolozsvár, bel-monostor-utca 8. sz.) mindenkinek bérmentve küldi meg, a ki saját nevére szööló „Állandó belépti jegy“-et vált. E jegy ára 2 frt. és a kiállítás négy napi tartama alatt tulajdonosa által bárhányszori belépésre használható. A vasuti kedvezmény — mely augusztus 27-től september 10-ig tart — combinálva ezen belépti jeggyel, a vidéki látogatóknak tetemes megtakaritást biztosít; így például, a ki Csucsáról jön Kolozsvárra, annak — rendes díjt számítva — belépti jegye ingyenbe esik; a vásárhelyi vagy fehérvári látogatónak még ezen felül néhány forint a zsebében marad; mely előny természetesen a nagyobb távolsággal még inkább fokozódik. Tekintve azt, hogy a fent említett időszakban folyik le az országos vásár, a munka- és szövészeti kiállítás, a löverseny, az állatkiállítás, és hogy végre ekkor van az iskolai tanévnek is megnyitása; — azt hisszük mindenk, k, it e mozzanatok érdekelnek, teljes készséggel fogja megragadni ezen kedvező alkalmat.

A szállás ügyet ujjolag is figyelmökbe ajánljuk az ide utazóknak, mert oly sok idegen fog előre láthatólag augusztus végén és september elején városunkban összegyülni, hogy a rendes szálló helyek elegendök nem lesznek. A rendező bizottság Bartha Lajos urat kérte fel a szállások közvetítésére, jó lesz tehát, ha az illetök e tekintetben idejekorán hozzá fordulnak.

A kiállítási vendéglöt a lövölde bérlöje Ács Sándor vette át, ki a legjobb hideg étkekröl és italokröl gondoskodni fog, valamint az állatokkal érkező cselédek ellátását is mérsékelt díjért elvállalja. Egyszersmind megemlítjük, hogy az állatkiállítás megnyitása alkalmából augusztus 30-án déli 2 órakor közebéd fog tartatni a lövölde nagy termében, egy teriték ára 2 frt. Ebédjegyek az erdélyi gazdasági egyeslet titkári hivatalánál kaphatók.

Örömmel jelezzük, hogy az idei kiállításon a „budapesti Állat- és növény honosító társaság“ is mint kiállító részt vesz 1 pár emdeni luddal, mely az idei bécsi nemzetközi baromfi kiállításon a nagy bronzérmét nyerte, 1 pár pekingi réczével, 1 pár ezüst fáczánnal, és 1 pár Szeremley-féle kopasz nyaku és 1 törzs creve-coeur tyukkal, mely utöbbi az idei bécsi nemzetközi baromfi kiállításon az első díjat nyerte; mely állatok a bécsi kiállításon szépségüknel fogva közkedveltek voltak, s reméljük, hogy itt is nem csekély érdekeltséget fognak kelteni a látogatók, de különösen gazdasszonyainkban. Ez alkalomra jön le Budapeströl Grubiczy Géza ministeri titká, a „Gallus“ szerkesztöje, kit a rendező bizottságnak sikerült megnyerni, — mint szakférfiaink egyik legkitünöbbsjét — a baromfi jury elnökségére.

Kiállító k névsora. Folyó hó 24-ig a következő kiállító k jelentették be többféle állataikat: Tholnay Reginald Folyfalváról, Ferencz András Kolozsvárröl, Báro Wesselényi Béla Zsiboröl, Bartha Ferencz Kolozsvárröl, Juhász János Jegenyéről, Báro Wesselényi Miklós Görcsönröl, Csont Béla Szt.-Lászlöröl, Szentkirályi Géza M.-Köokröl, Ifj. Petky Ferencz Királyhalmáról, Áll. uradalom Fogarasról, P. Horváth Kálmán F.-Zsukröl, Macskási Sámuel Kolozsvárröl, Cseh Péter Kolozsvárröl, Hafecskö József Kolozsvárröl, Bene Imre Kolozsvárröl, Klösz Mihály Kolozsvárröl, Bogdánffy Gábor Kötelendröl, Szentpáli Ignác Ar.-Polyánröl, Gróf Bethlen Márkus Radnóth és N.-Tere méröl, Lázár Manó N.-Sármásról, Gróf Bánffy Béla Szt.-Mihálytelkéröl, Bartha Domokos Apanagyfaluröl, Gazd. tanintézet K.-Monostorröl, Schwartz Péter Losoncrröl, Gróf Bánffy György Bonczidáról, Angyal János Kolozsvárröl, Gajzágó Tivadar Bácsról, Állat- és növény honosító társaság Budapeströl, Pápay Sámuel Kolozsvárröl, Gróf Teleky Miksa örökösök Kendi-Lónáról, Vaska Gyula Kendi-Lónáról, Báro Bánffy Ernö Kolozsborsáról, Szász Ferencz Kolozs-Borsáról, Velicska Lajos Bábolnáról, Klein József Kolozsvárröl, Dávid József Kolozsvárröl, Báro Bánffy Ádám Válaszutröl, Magyar Károly Válaszutröl, Gróf Béldi Ákos Méhesröl, Sztancs László Kolozsvárröl, Tóth Ábel Kis-Jenöröl, Barcsay Domokos B.-Hunyadröl, Bányai György, Kilin Mihály, Butyka András Kolozsvárröl, Gróf Teleky József Sárpatokröl, Pataky István Kolozsvárröl, Báro Kemény Domokos Malomfalváról, Gróf Wass Albert Mezö-Záhröl, Sigmund Dezsö Kolozsvárröl, Béldi Tivadar Bodoláról, Horváth István Keszüröl, Báro Bánffy Dániel Kis-Kapusröl, Vajda Károly Kis-Kapusröl, Bakcsi Benö Kolozsvárröl, Báro Jösika Sámuel Zentelkéröl, Lázár István Kis-Kapusröl, Bakcsi Benöné Kolozsvárröl, Meskö János Kolozsvárröl, Fekete Bogdán Egeresröl, Gróf Lázár Jenö Medgyesfalváról, Rác János Kolozsvárröl, Kassay Farkas Dániel Kolozsvárröl, Wertheimstein Alfréd Nagy-Váradról, Mips Adolf Kolozsvárröl, Bokor Istvánné Kolozsvárröl, Benigni Sámuel és társa Kolozsvárröl, Mody Elek Kolozsvárröl, Gróf Bethlen Gergely Apa-Nagyfaluröl, Pohl Vilmos Kolozsvárröl.

**Az erdélyi gazdasági egyesület
állatkiállítási szakosztályának
1883-ik évi
z á r s z á m a d á s a.**

Bevétel.	1883.		Kiadás.	
Áthozat 1882. évről:				
Jutalomdíj-tartalék	708.75	8		
Készpénz	<u>1100.52</u>	1809	27	
Részvénytőke számlán		2		
Részletfiz. 1882-ről	200.—			
„ 1883-ról	2990.—			
„ 188 ⁴ / ₆ -ra	<u>170.—</u>	3360	—	
Kiállítási számlán		10		
Allamsegély	3000.—			
Kiállítási bevételek	<u>2106.20</u>	5106	20	
Jutalom tart. számlán		8		
1883-ban vissza ajándékozott díjak		57	84	
		<u>10333</u>	<u>31</u>	
Alaptőke számlán				
Bankba kölcsön visszafizet.			10	3500 —
Kiállítási számlán			10	
Jutalmakra	2722.72			
Kamatfizetések	501.85			
Kiállítási kiadások	<u>1259.08</u>			4483 65
Építkezési számlán			3	989 21
Sorsjáték számlán			6	480 —
Kiadások összege				<u>9452 86</u>
Átvitel:				
Jutalomdíj-tartalék	766.59			
Készlet pénztárban	<u>113.86</u>			880 45
				<u>10333 31</u>

Alaptőke számla.

Tartozik.	1. lap.		Követel.	
Banknak kölcsönért	10000	—		
Részvénytőke számlának 1883-iki részletfizetésekért	3360	—		
Átvitel mint követelés részvénytőke számlától	11280	—		
	<u>24640</u>	<u>—</u>		
Áthozatalért mint követelés részvénytőke számlától			13990	—
Banktól kölcsön visszafizetésért 1883-ban			3500	—
Részvénytőke számlától 1883-iki r. jegyzésért			650	—
Átvitel banktartozás címén			6500	—
			<u>24640</u>	<u>—</u>

Részvénytőke számla.

Tartozik.	2. lap.		Kövelel.	
	1883.			
Alaptőkének áthoz. 1882-ről	13990	—		
„ „ 1883-ban	650	—		
Jegyzett 13 részjegyre	<u>14640</u>	<u>—</u>		
Alaptőke számlától 1883-iki részletfizetésért			3360	—
Átvitel 1883-ra			11280	—
			<u>14640</u>	<u>—</u>

Építkezési számla.

Tartozik.	3. lap.		Követel.	
Élősövény	35.90			
Építkezésekért	<u>953.41</u>	<u>989</u>	<u>21</u>	
		<u>989</u>	<u>21</u>	
Pénztártól fedezetül			989	21
			<u>989</u>	<u>21</u>

Kiállítási számla.

5—11. lap.

1884.

Tartozik.

Követel.

Kiadásokért.		Bevételekért.	
Jutalmakra	2722 72	Államsegély 1883-ra	3000 — 3000 —
Visszafizetés	50 —	Kiállítási jövedelem:	
Kamat fiz. bankba	501 85	állandó jegyek	314. —
Jutalmazásokra 1883-ról	225 —	belépti jegyek	817.30
Nyomatványokra	186 18	lövásári belépti jegy	22. —
Kiállítási kiadások	584 02	Katalogusokból	57 25
" biztosításért	77 60	Helypénz és karkötőköl	754 20
Posta-költségek	61 15	Külön díjra	50 —
Sodrony hálózat fuvara	15 13	Kamat pénzt. letét	76 87
Ór 1883-ra	60 —	Megtért posta-költség	14 58
Többlet	622 55		
	4483 65		
	5106 20		
			2106 20
			5106 20

Sorsjáték számla.

6. lap.

1883.

Tartozik.

Követel.

Áthozott, mint bevárandó künnlevőség	317 20	Pénztárból fedezetül	480 —
Nyereménytárgyakért 1882. utólagosan	480 —	Átvitel, mint bevárandó künnlevőség	317 20
	797 20		797 20

Jutalomdíj tartalék számla.

8. lap.

1883.

Tartozik.

Követel.

Átvitel, mint követelmény a pénztártól	766 59	Áthozatal 1882-ről	708 75
	766 59	1883-ban felszaporodás	57 84
			766 59

Rendelkezési alap.

12. lap.

1883.

Tartozik.

Követel.

Építkezésre 1883-ban	989 21	Áthozva 1882-ről	4727 72
Sorsjegy-számla bevárandója leirandó	317 20	II-ik kiállítás tiszta jövedelme	622 55
Átvitel, mint rendelkezési alap	4693 86	Részvénytőke szaporulat 1883-ban	650 —
	6000 27		1272 55
			6000 27

Kolozsvártt, 1884. martius 30-án.

Dr. Hintz György,
pénztárnok.

Alólirt biztosok által a pénztári napló minden tétele kellőleg documentálva, kellőleg rendben találtatott, valamint a pénztári maradvány-átvitel 880 frt 45 kr. — irva nyolczszáz nyolczvan forint 45 krajczárban rendesen elkönyvelve találtatott.

Kolozsvártt, 1884. julius hó-24-én.

Dr. Szentkirályi Ákos, s. k.

Molnár Sándor, s. k.

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1884. augusztus hó 2-án.

Tartatott alelnök Szabó József elnöklete alatt; jelen voltak: Eöry Tivadar, Filep István, Páll Sándor, Szabó Sámuel, Szenkowich Márton, Tóth Zsigmond, Molnár Sándor, egyleti ügyvéd és Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

150. Elnök az ülést megnyitván — a jegyzőkönyv hitelesítésére Filep István, Páll Sándor és Szenkowich Márton tagtársakat kéri fel.

151. Egyleti titkár előadja, hogy az elnökségnek alkalma nyílt a gróf Mikó-házban a bel-közép-utcára nyíló emeleten két szobát megtekinteni, melyet egyleti irodának a lehető legalkalmasabbnak tart, miután csinbau, tágasságban és elhelyezésben a mostani helyiségnek mitsem enged és ugyanazon árért, évi 300 frtért ki is bérelhető. Utal továbbá arra, hogy az egylet a kegyelet adóját rója le, midőn azon házban igyekszik szállást nyerni, hol boldogult elnöke élt és működött, felemlíti továbbá, hogy a kibérlés esetén a titkár magán szállása is közvetlen összeköttetésbe hozatnék az egyleti irodával, a mi sok tekintetből előnyösnek mutatkozik — igazgató választmány az előterjesztést elfogadván, Tóth Zsigmond tagtárs, mint a tulajdonos grófnő megbízottja, kijelenti, hogy a szállás 3 éven át, mindenestre az egyletnek fog rendelkezésére állani, de lépéseket teend az iránt, hogy a tulajdonos grófné azt hosszabb időre is átbozsátani sziveskedjék, mely becses ígéretet a választmány köszönettel fogadott.

A jelenlegi szállásra nézve, miután itt félévi felmondás van kikötve, határozatott, hogy az a kiállítási tárgyaknak raktározására és feldolgozására vétessék igénybe, mely célra október 1-től mártius végéig különben is egy fűthető tágas helyiségre van szükség.

Azon esetre, ha gróf Mikes Miklós ur a jelenlegi helyiséget október 1-ére visszavenni óhajtaná, az említett raktár másutt lesz kibérlendő.

Hitelesítik:

Páll Sándor,
Szenkowich Márton.
Filep István.

Szabó József,
egyleti alelnök.
Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

EGYVELEG.

— Városi földészeink és gazdasszonyaink oktatása ügyében Gámán Zsigmond közigazgatási előadónk figyelemreméltó felterjesztést intézett a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi ministeriumhoz. Felterjesztését érdekes statisztikai adatokkal vezeti be, melyekből fölemlítjük a következőket: Kolozsvár 30 ezer lakója közül 3569 földbirtokos, 2 ezer tiszta földmives: a város határa 22 ezer 563 holdból áll: ebből 7013 hold szántó, 1163 hold kert és szőlő, 13 ezer hold rét és kaszáló. Ez adatok eléggé bizonyítják azt, hogy nálunk a gazdaság és kertészet főüzletágakat képeznek. Tudva van, hogy külvárosi gazdasszonyaink konyhakertészete mily nagy befolyással van az egész város pénzforgalmára. Azóban az is kétségtelen, hogy szakszerű oktatással a mivelési ágakat még

nagyon lehet emelni. Ez indokból kiindulva, Gámán Zsigmond kettős ajánlatot tesz: rendeztessenek télen át népszerű felolvasások a gazdaság és kertészet köréből; és külvárosi iskoláinkhoz kapcsolattassanak földmives-iskolák. A k.-monostori gazdasági tanintézet jeles tanári karával és fölszerelvényeivel mindkét terv aránylag kevés költséggel keresztül volna vihető. Miért is a felterjesztésben arra kéretik a minister, hogy hívja fel a gazd. tanintézet igazgatóságát egy megfelelő tervet kidolgozására. A legnagyobb örömmel vesszük a gyakorlati és helyes eszmét s meg vagyunk győződve, hogy földészeink és nőink körében propagandát lehet csinálni annak. (M. P.)

— Értesítés. Szilágymegye tasnádi járásába kebeleztet Tasnád-Szarvad községben a phylloxera jelenléte konstatáltatván, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister rendeletével a nevezett község összes szőlőterületei, valamint az olyan kertek, melyekben esetleg egyes szőlők állanak, zár alá helyeztetek.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest aug. 23. | Bécs augst. 23.

Buza	7.55 — 8.20 frt	8.27 — 8.85 frt
Rozs	6.75 — 7.00 frt	7.90 — 8.00 frt
Árpa, takarmány	6.45 — 6.75 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7.20 — 8.10 frt	7.40 — 8.20 frt
Árpa, seres	8.50 — 9.70 frt	— — — frt
Zab	5.90 — 6.20 frt	6.65 — 6.85 frt
Törökbuza	6.35 — 6.45 frt	6.95 — 7.20 frt

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetés.

Kívánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybóbitás és vízművészeti kellékek tárlata.

WALSZER FERENCZ
első magyar gép-
és tűzfűszerek, gyár,
harang- és érczöntőde
ERDELYORSZÁGI FŐKÖTELEPE
Kolozsvárt.
Bel-Monostorticza 12. szám.

Szerelő-műhely vízvezetékek kftak s berendezésére.

(35-52.) Telmemesen lezállított egyári árak mellett.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter							100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús
h o l y e	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balászfalva	augustus	14	450	400	400	—	—	450	250	—	250	40
Bánfi-Hunyad	augustus	12	700	550	550	—	300	600	—	—	250	44
Besztercze	augustus	19	618	425	400	410	365	520	600	230	300	36
Brassó	augustus	22	570	460	370	370	170	460	288	160	236	48
Csik-Szereda	augustus	19	800	675	550	500	375	550	220	70	200	36
Deés	augustus	19	740	640	580	380	360	540	590	280	320	36
Déva*	augustus	23	1000	825	780	—	650	785	220	120	90	44
Erzsébetváros	augustus	23	650	500	400	—	300	475	300	180	250	44
Fogarás	augustus	23	685	—	380	—	215	500	250	120	210	42
Gyula-Fehérvár	augustus	23	600	540	400	—	300	500	340	130	260	46
Gyergyó-Szent-Miklós	augustus	23	850	750	500	450	320	575	240	80	180	40
Hátszeg	augustus	11	500	510	560	500	350	480	120	8	250	42
Kézdi-Vásárhely	augustus	21	600	500	380	—	240	520	400	100	300	44
Kolozsvár	augustus	21	570	—	408	—	232	472	400	180	300	48
Maros-Vásárhely*	augustus	21	660	540	600	575	600	600	480	200	450	46
Medgyes	augustus	21	575	425	365	400	210	425	165	75	210	42-44
Nagy-Enyed	augustus	21	525	450	375	—	275	500	440	140	280	40
Nagy-Szeben	augustus	22	530	380	350	360	220	500	150	120	325	46-48
Nagy-Várad	augustus	19	562	474	402	325	223	481	300	140	330	48
Segesvár	augustus	21	650	450	400	—	300	480	140	110	200	44
Sepsi-Szent-György	augustus	25	600	500	350	—	170	470	230	120	150	40
Szamosujvár	augustus	25	680	570	490	—	310	510	240	70	240	40
Szász-Régen	augustus	21	550	412	450	400	250	462	300	180	230	40
Szász-Sebes	augustus	14	675	575	375	350	300	530	170	90	240	46
Szászváros	augustus	16	690	590	470	—	350	570	300	70	210	44
Székely-Udvarhely	augustus	19	800	600	500	—	300	550	240	180	260	40
Szilágy-Somlyó	augustus	22	536	406	406	374	195	520	200	100	300	44
Teke	augustus	18	650	600	450	350	300	500	260	40	1200	40
Torda	augustus	16	500	425	350	300	200	245	100	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		széri hirdetésnél bélyeggel együtt																									
		1	4-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr		
1 ¹⁰ / ₁₆ oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60						
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10						
8 ¹⁰ / ₁₆ oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60						
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35						
4 ¹⁰ / ₁₆ oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60						
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35						
2 ¹⁰ / ₁₆ oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60						
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85						
1 ¹⁰ / ₁₆ oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60						
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10						

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak

Nyomatott Gámán János örökösénél, közép-utca Minorita-épület.